

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivataltal vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Tarsszerkesztő:
Wagner Antai

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 hllé.

Baja a világ közepe?

Ezt a kérdést veti fel egyik vidéki ujság, a „Bácsalmási Járás“.

Nem, Baja nem a világ közepe és igaza van vidéki laptársunknak, amikor ő is tagadásba veszi, hogy Baja a világ centruma lenne. De már abban cseppnyi igaza sinesen, amikor szemünkre lobbantja, hogy mi az ő rovásunkra akarnánk terjeszkedni. Egy általán, Bajának nem lehet riválisa Bácsalmás. Hogyan is lehetne egy falu egy fejlett kereskedelemmel, iparral és társadalmi étellel bíró városnak a versenytársa.

A szomszédos község lapja azt veszi zokon a bajai ujságkötől, hogy éber figyelemmel kísérik az életét és intézményeket kívánnak létesíteni.

Igaza van a „Bácsalmási Járás“-nak. Baja nem a világ közepe.

De viszont abban nekünk bajiaknak van igazunk, amikor arra törekszünk, hogy ipari, kereskedelmi és társadalmi téren arra törekedünk, hogy mindaz itt centralizálódjék. Mert higgye el a szomszédos község agilis ujságja, hogy nemcsak a mi lokális érdekünk, hanem állami érdeket képez az, hogy a városokban legyen tényleg városi élet, ami csak a közgazdasági és kulturális élet centralizálásával lehet elérni.

Már most vegyük tekintetbe azt, amit speciálisan szóvá tett a nevezett ujság: Azt mondja, hogy a községek érdeke, hogy Bácsalmáson adóhivatal legyen.

Ez tévedés Ez a helyzet féreimre. A községek érdeke az, hogy lehetőleg minden hivatal megtaláljanak Baján, ahova el kell jönniök, mert itt fedezik a községek lakói ipari és kereskedelmi cikkeiben a szükségleteiket és főleg itt értékesíthetik előnyösebb árban terményeiket, ami ismét abból következik, hogy itt van a fejlettebb kereskedelem és ipari élet.

Hiába fejlesztik Bácsalmást, az marad örökkön falu, míg Baja városnak a fejlesztéséhez szükséges az, hogy itt a meglévő intézmények bővítessenek és új intézmények létesítenek.

És nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy ez nemcsak helyi, hanem fontos állami érdek is.

A kereskedők.

— Fizet a munkapárt a voksokért. —

Fényes kirakatok mögött sötét gondok. A nehéz pénzvizonyok sulya alatt cégek roppannak össze, amelyek évtizedes fennállásuk óta hirt, becsületet, hitelt szereztek önmaguknak, erkölcsi és anyagi erőgyűjtést a nemzeti vagyonnak. Részvétel állunk meg sorsuk előtt, mert az ilyen cégek betöltetlen ürt hagynak maguk után.

A tőke tartózkodóvá lett. A pénz teljesen visszavonulva a kincses trezorokba, téli álmát alussza.

Hiába várjuk az aranyos napsugarakat, amelyek tavaszt, békét — hirdetve, pénz öfelségét kicsalják odújából; a várva-várt tavasz, sok-sok ezer egzisztenciának, reményt, nyugalmat, bizalmat nyújtó hirnöke, nem jelentkezik. A hitelviszonyok terén zord időjárás van; hatalmas orkán dúl, hol ennek, hol annak a cégnek törzsét szakítja ki, számukra örök elmúlást hirdetve.

Sötét bizonytalanságban, nehéz gondok között él ma minden kereskedő. És mert a mi különleges viszonyainkban a hitel az üzlet élet bázisa; — könnyen megmagyarázható, hogy miért van mindez így.

A gazdának évenként egyszer terem buzája, egyszer van pénze, egyszer fizet. Egész éven át hitelt vesz igénybe az iparostól, kereskedőtől, banktól — s ha van jó termés, az áldásból mindenkinek jut, tehát a kereskedőnek is, iparosnak is. Minthogy a föld termelése az alapja a mi hiteléletünknek, természetes tehát, hogy az iparosok és kereskedők viszonyai is e körül a bolygó körül forognak.

Ezért pénztelen a kereskedő és iparos egész éven át; ezért vannak kiszolgáltatta a bankok jóindulatának és ez az oka annak, hogy a kereskedő azt sem tudhatja, vajjon — önhibáján kívül — mikor vonják meg hitelét és mikor lesz aktív vagyona dacára, a fizetési-keptelenség bejelentésére kényszerítve.

De ez még csak hagyján volt eddig. Most azonban küszöbön van — bizonyára, hogy a kereskedő és iparos osztály, számtalan, munkapárti-voksát meghálálják (!) — az új adótörvény életbeléptetése.

Az új adótörvény, amely 1913. év január 1-én lép életbe, a maga bizonytalanságával, fojtó ködként nehezedik az amugy is elgyöngült kereskedelem szervezetére. A kötelező adóbevállás kényszere, valjuk be őszintén — sok egzisztencia érdekeit gyökerében támadja meg.

Az adókulcs, az új adónovella szerint, (így henegei ezt ország-világgá, a diestelenül uralkodó mungó kormány) 3 százalékra mérsékelteit.

Hát lássuk csak ezt a »mérséklést.«
Az új novella a Wekerle-féle négy százalékos adókulcsot leszállította az igaz: három százalékra, ámde ezzel szemben a kereseti adó alapját képező, üzlethelyiség, illetve iroda béreinek százalékat a Wekerle-féle 40—150 százalékról, 67—250 százalékra és a lakásbérnek 1 és fél 10-szeres összegéről, 2 és fél 20-szoros összegére emelte föl.

Nem finác nyelven szólva, hanem a törvényt magyarosan értelmezve, a következő terhek hárulnak a kereskedelem és iparra. Például:

Egy üzlethelyiség, vagy irodáért kell fizetni, mondjuk 2000 K bért, lakásért. 1000 K-t. A Wekerle-féle törvény szerint az adóalap volt: 2000 K után 4%, tehát 800 K és az 1000 K 1 és félszerese 1500 K. Az adóalap 800 plusz 1500, összesen 2300 K. Ezen adóalap után kivettett volna 4 százalékos kulcs, tehát fizetni kellett volna 104 koronát és 26 korona jövedelem-adót, összesen tehát 130 koronát.

Ezt, a Wekerle-féle adótörvény szerint!
A mungó novella szerint, a 3 százalékra való leszállításból eredő 1 percentes »megtakarítás« csodálatos »szemfényvesztésnek« tűnik fel, mihielyt ceruzát s papírt veszünk elő.

Mert: a körmönfont novella szerint az előbbi példa után a minimális kereseti nyereség a 2000 koronának 67 százaléka (ez ám a legalacsonyabb tétel, mert lehet 250 százalék is), — 1340 korona és az 1000 korona lakkér két és félszeres összege 2500 korona. (ez is a legalacsonyabb, mert emelkedhetik a huszszorosáig.) A két összeg 3840 korona. Ezen alapnak 3 százaléka 115 K 20 fillér és hozzájön a magasabb fokozatu jövedelem-adó: 68 korona.

Az összes adó 18330 K. Tehát a Wekerle-féle 130 koronával szemben a Lukács—Te-

Fischer Pál úri- és női divatárú üzletében az összes cikkek

(női és férfi fehérmű, kalap, ernyő, nyakkendő, csipke, szallag, harisnya stb.)

költözködés miatt mélyen leszállított olesó áron vásárolhatók.

leszky-féle — úgy nevezett — „müngő-adó-prése szerint: 53 K 20 fillérrel több.

Hogy egy értelmes kereskedő hol találja meg itt az „adóösskenést” amivel hangzatos környomfontással az örmény elkápráztatni akarja az országot, megmagyarázni sem tehet.

Az országos megrökönyödés akkor fog beállni csak, amikor az adót fizetni is kell majd. Mert ha valaki elmerészkedne titkolni az adóalapot, az nézze meg, hogy mily súlyos bírságot kap.

A szegény ember szájából a bagót vájta ki ez az örmény, a polgárságnak az utazást drágította meg, a kereskedőktől, iparosoktól pedig utolsó garasukat fogja így — szemfenyvesztéssel elszedni, csupa hállából — a miért a mi t választáskor őt is, pártját is, oly odaadóan támogatták voksaikkal.

Mindezekből látható, hogy érdemes volt-e a müngők táborát diadalra segíteni s ezzel megszületni hagyni a súlyos kihatású adótörvényt.

Súlyos napok következnek s talán ezek a súlyos napok fogják kereskedőink és iparosaink szemét felnyitni és látását megélesíteni.

Mi pedig fogjuk végezni ezután is őrtálló tisztünket, mert csak így kerül napfenyre ennek a hüben megfogamzott kormányának és pártjának minden csinyje.

TELEFONHIREK.

Bpest, 1912. szeptember 26.

Khuen reaktiválása.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma felsőbb megbizásból Hédervárra utazott Khuen-Héderváry Károly volt miniszterelnök látogatására. Ez a látogatás úgy Bécsben, mint Budapesten nagy felűnést keltett, mert most már egészen biztosra veszik Khuen-Héderváry reaktiválását.

Boda Dezső

budapesti rendőrfőkapitányról az a hír volt elterjedve, hogy távozik helyéről. Ennek a hírnak a cáfolatául szolgál az a nyílt titok, hogy a főkapitány a Szent István rend kiskeresztjével lesz kitüntette. Tudósítónk ehhez a híradáshoz hozzáfűzi, hogy Boda Beóthy kereskedelmi miniszter közeli rokona.

NAPIHIREK.

A város közgyűlése

ma délután folyt le. A napirend olyan nagy fontossága volt, hogy most közvetlen lapzárta előtt képtelenség a közgyűlés lefolyásáról bővebb tudósítást adni.

Maga a polgármester jelentése a közigaz-

gatási állapotról is bőszeges és valóságos munkaprogrammot tartalmaz. Azonkívül számos nagy horderejű, közérdekű ügy volt a tárgysorozatban. A közgyűlésről legközelebb számolunk be.

Bihari Ákos előadó estélye. A most lezajlott passió-játékok kellemes appendixe gyanánt Bihari Ákos a vigszínház kiváló művésze, engedve a több oldalról kifejezésre jutott közönlajnak szombaton este a Nemzeti Szálloda dísztermében klasszikus előadói estélyt fog rendezni. A világirodalom és a hazai líra remekeiből vett szemelvények kerülnek bemutatásra. Bihari szombat esti műsora diadalmasan állta meg a tűzpróbát nemcsak Budapesten és a vidék nagyobb városiban, hanem külföldön is és éppen azért szeretettel és érdeklődéssel nézzünk szombat esti produkciója elé, melyet szívesen és örömmel ajánlunk a megértő közönség figyelmébe. A részletes műsor különben a következő: Műsor: 1. Nagy jelenet „Faust”-ból. Irta: Goethe. Fordította Dóczi Lajos. Szemelvények: Faust, Wagner. A föld szelleme. 2. a) Szemelvények a XVI. és XVII. század kuruc költészetének remekeiből. b) Kuruc-nóták. (Endrődi Sándor.) 3. Vörösmarty, Arany, Petőfi, költemények. 4. Antonius nagy beszéde Caesar holtteste felett. Részlet „Julius Caesar”-ból. Irta Shakespeare, fordította Vörösmarty Mihály. Az orr defi nicio. Részlet „Cyrano de Bergerac”-ból. Irta Rostand, fordította Ábrányi Emil. 6. Jehova. Irta Kiss József.

Szűreti multság. A Bajai Munkás-Otthonban Összpontosított Szakszervezetek a Munkás-Otthon pénztára javára 1912 évi szeptember hó 29-én a Munkás-Otthon összes helyiségeiben kitűnő cigányzene közreműködésével mellett nemzetközi világpostával szűreti multságot rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépődíj személyenként 84 fillér.

Botrány a kávéházban. A minap egy itteni nagyforgalmu hávéházban nagy botrány volt, mely már-már verekedéssé fajult és hogy nem így történt, az a kávé tapintatos közbelépésének tulajdonítható. Éjfél után hangos zenekísérettel egy előkelő, de kissé túljókedvű társaság jött be a kávéházba és sör, bor és pezsgő után kávéért. A pincér el is hozta a jó forró kávé, de az egyik fiatalúr az asztalra csapott s mondá: Addig nem isszuk meg míg meg nem mondja, hogy ez minő kávé? Én nem tudom, felelte a pincér. Szó-szót ért, míg végre a társaság egyik öregebb tagjának mentő ötlete támadt. Hivjuk ide a tulajdonost, ő csak tudni fogja, hogy milyen kávé fűzet. Ugy is lőn. A kávé legott ott volt és a kérdésre felelt. Ez kérem a kávé királya a finom Diadal pökölt kávé, amely a legjobb kávék keveréke, s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy ízét és zamátját évekig megtartja. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható, azonban csak zárt csomagban és két elefánt védjegygel szabad elfogadni.

A telefon. Hiába no! Nem használ itt, már semmi. Nem segít a telefon súlyos betegségn sem a mi irásunk, sem a hivatal vezetőségének jóakarata és törekvése. Itt minden hiába való. Ugy látszik, nem az emberekben van a hiba, hanem más valamiben. Talán az egész felszerelésben, talán az egyes állomások szerkezetében. Elég az hozzá, hogy amióta szóvá tettük a telefontüzériákat és ismertettük a vonal rendező felvilágosító szavait, ismét a tömegesen jön a panasz, hogy a telefon hasznavehetetlen. Ugy látszik a bajon a nyolcvanezer koronás beruházás sem segített. Ami pedig a sok panaszt illeti, figyelmeztetjük a közönséget, hogy ha valaki a készüléken valami hibát észlel, káromkodás helyett nyomban jelentse be azt a főnökség-nél, ahol igyekezzenek a hibát pótolni.

A kalendárium kedves híveim már megint alaposan becsapott bennünket, szegény halandókat. A kalendárium azt akarja, velünk elhitetni, hogy a tegnapi nappal szűnt meg a nyár és ma vette kezdetét az ősz. Drága szenvedő társaim! Hiszitek ti ezt? Hát igaz az, hogy tegnap még nyár volt? Dehogy is igaz! Sőt talán ez sem nyár, hogy tegnap szeptember huszonkettedike volt. Nem is igaz. Október vége felé járunk már. Hiszen olyan régen kell már fűteni a lakásunkat, hogy már nem is emlékszünk arra, hogy mikor fogyott az első nétermázsa koksz. Benne vagyunk bizony az őszben alaposan, még pedig a kései őszben. Csak nem hiszi el senki, hogy nyáron fűteni kell Bácskában. A kalendárium egyszerűen csal akkor is, amikor azt mondja, hogy ma kezdődött az ősz, akkor is, amikor azt mondja, hogy holdvilágos este van. Ne higyjünk neki. Fűtsünk be a kályhába és gyujtsák fel este az utcai lámpákat. Csak kalendáriumnak ne higyjünk.

Birkózó kurzust tart a BSE. a városi polgári iskola tornacsarnokában naponként este 7 órától 9 óráig. A résztvevni szándékozók jelentkezzenek ezen időben Becker és Damjanovich uraknál. — Gyalogló és távfutó verseny rendezését vette programba a sport-egylet november hó elején valamelyik vasárnapra. A résztvevni szándékozók a sporttelep futópályája körül megfeszített futópályán — ahol a verseny megtartva lesz — naponként tréningozhatnak. — A tanítóképző intézet — amiú hírlik, még a folyó év őszén, a sport-egylet által felajánlott díjakért a sport-telepen intézeti érdekes tornaversenyt és növendékei közt football mérkőzést fog rendezni.

Halálos szerencsétlenség történt kedden délután a bacsbokodi vasúti állomás előtt. Egy siket ember haladt a vasúti töltésen a sínek között, amikor a vonat Bajáról Bokodra haladt. A szerencsétlen ember nem vette észre a vészjelzést és a mozdony alá került. A siket embert a mozdony három darabra tépte. A halálra gázolt ember kiletét még eddig nem sikerült megállapítani.

Az állandóan melegítő
„METEOR”
 KÁLYHÁK
 a legjobbak és leg-
 tökéletesebbek!
 Keves fűtőanyag, nagy fűtő-
 képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
 Kapható úgy egyszerűbb, mint díszesebb kivitelben!
 Sddig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor” kettős csillag védjegyvel van ellátva.
 Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula
 kereskedésében kaphatók.

A tegnapi hetivásár olyan népes volt, amilyen már rég nem. A gabonabehozatal rengeteg nagy volt. Hozzáértő kereskedők becslése szerint tegnap legkevesebb 7—800 vidéki kocsi volt Baján, amely mind gabona neműt, főleg pedig kukoricát hozott. A kereskedők szerint népesebb volt a tegnapi hetivásár, mint a legutóbbi országos vásár.

Kevesebb lesz megint a boltok száma. Érdekes és furcsa tünet ez a mi városunknak. A kereskedelem fejlődik, fejlődéshez meg van minden feltétel, de egy nagyon lényeges akadály van. Kevés a boltelhelyiség. És a helyütt hogy szaporodnék, apad a boltelhelyiségek száma. Mint értesülünk tavaszra megint kevesebb bolt lesz. A Bajai Takarékpénztár kibővíti a helyiségeit és pedig oly módon, hogy a helyiségeihez hozzá veszi a bérházban levő boltokból valamelyiket. Most már nemsokára itt lesz az a kényszerítő körülmény, hogy nemcsak a fővonalon, hanem a forgalmasabb mellékutakban is kell majd üzleteket létesíteni egyrészt, másrészt pedig rá kell bírni boltok létesítésére azokat a háztulajdonosokat, akiknek földszinti utcai lakásuk van a fővonalon.

FODOR KÁROLY.

sajtó- és kiadó.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Szép jövődelmet

érhetnek el azon egyének, kik egy elsőrendű bankdisponens vezetése alatt az értékpapírpiacon a közeljövőben várható konjunktúrában részt ohajtanak venni. Ebben már kisebb tőkével rendelkezők is partícipálhatnak; csekély nyereségrészesedése mellett szívesen szolgálók felvilágosítással megkeresések »Bankdisponens» jelige alatt Eckstein hirdetési irodájába Budapest, Erzsébet-körút 37 szám alá kéretnek.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett

Bajai Keresk. és Iparbank.

Fogadok, hogy nem ér rá

ágyba feküdni, ha nyaka fáj, vagy hurut gyötri. Tegyen tehát úgy, mint én: ha csak a legesekélyebb bajt érzem, azonnal szedek valódi Fáy-féle szódium-ásvány-pasztillát utasítás szerint. Ez mindig segített rajtam s egy óráig sem kellett az üzletből elmaradnom, a mióta ezt az apróságot magammal hordom. Fogadjon szót s tegyen úgy maga is! Bizonyára nem bánja meg. Egy doboz ára csak 1 K 25 f., de vigyázzon, nehogy utánzatot adjanak!

Adamek-féle nagy

cserépkályhám,

melyet ezelőt 3 évvel állítottam 120 korona költséggel, **minden** elfogadható árért eladom.

Egy kisebb, jókarban levő **cserépkályhát** szintén eladok.

Ifj. Wagner Antal.

SALVATOR

GUMMI SÁRKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!MINDENÜTT
KAPHATÓ.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Eladó cserépkályhák.

Két szép világoskék cserépkályha teljesen újak 110 köbméter fűtőképességgel eladó. Értekezni lehet a szegedi bankpalota építkezési vállalatánál.

A mesterdálnok . . .

Czipóm szép és tökéletes.
Benne járnai élvezetes.
Mert ha czipót szegzek, varrok.
Rajt' van

PALMA

KAUCSUK-SAROK.

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként

2-24 K-tól kezdve

Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve

Beton műkölépcső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve

Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként

10 K-tól kezdve

Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles

15 K-tól kezdve

Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal

50 K-tól kezdve

Drótbetétes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig

Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve

Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve

Vízmedencék betonból 16 K-tól kezdve

1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.

Mindenféle beton- és műköt munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle tégl- és cemetárugyára.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagolásban

véd-jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben. Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávébőgró.

- 1 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

SAVOY-SZÁLLODA

Budapest, VII., József-körút 16.

Elsőrangú kényelemmel berendezett utcai szobák, kitűnő étterem. Mérsékelt polgári árak. Külön termék. Bankettok, esküvők rendezése elfogadjatik.

Esténként KURINA SIMI hírneves cigányprímás teljes, zenekarával HANGVERSENYEZ.

Szíves pártfogást kér Szabó Tivadár tulajdonos, a «Nemzeti Kaszinó» v. üzletvezetője és a «Deli» v. főpincére.

Nánay Aurél

könyvnyomdája
Bácsalmáson.

Könyvnyomdai munkák
izléses, gyors és
jutányos elkészítése!!!
Közszégi nyomtatvány-
raktár!

Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható.

Tartós és nem ragad.

Mosható.

Kerti butor látkok

Szalmakalap látkok